

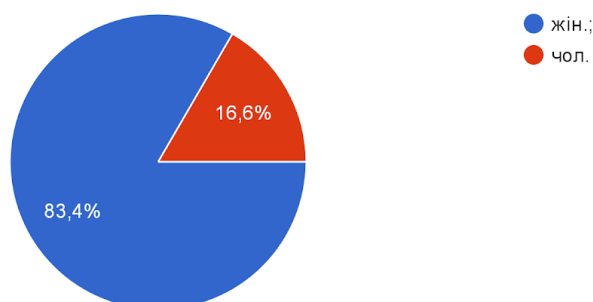
**Звіт за результатами проведення онлайн-опитування
«Соціальна адаптація студентів-першокурсників до навчального процесу у ЗВО»
(квітень-травень 2021 року)**

Опитування спрямоване на вивчення думок студентів-першокурсників Волинського національного університету імені Лесі Українки щодо особливостей їхньої адаптації до навчального процесу у ЗВО, проблем, настроїв, очікувань здобувачів вищої освіти першого року навчання. Опитування зніційоване адміністрацією ВНУ імені Лесі Українки, реалізовано навчально-методичним відділом забезпечення якості вищої освіти.

Для реалізації дослідження було використано метод онлайн-опитування. Вибір цього методу обумовлений можливістю залучити всіх здобувачів вищої освіти першого року навчання ЗВО до участі в опитуванні, опитування суцільне. Онлайн-опитування проводилося з 13 квітня до 15 травня 2021 року, до участі запрошувалися всі студенти I курсу ВНУ імені Лесі Українки. Всього в опитуванні взяли участь 565 студентів, які здобувають вищу освіту на різних факультетах та освітніх програмах.

В опитуванні взяли участь 83,4% жінок та 16,6% чоловіків.

Ваша стаття:
565 відповідей

Отримані результати виокремлені у блоки:

Блок 1. Мотивація щодо вступу до університету, вибору факультету, спеціальності, освітньої програми.

Блок 2. Інформація про можливість вступу до ЗВО, на обрані факультети та спеціальності, освітні програми.

Блок 3. Соціально-психологічний клімат в університеті та студентському середовищі.

Блок 4. Проблеми студентського життя та способи їх вирішення.

Блок 5. Особливості навчального процесу у ЗВО.

Блок 6. Оптимізація навчання в університеті: проблеми та пропозиції.

Блок 1. Мотивація щодо вступу до університету, вибору факультету, спеціальності, освітньої програми.

На запитання «Вибір факультету та спеціальності, освітньої програми для продовження навчання після школи є досить відповідальною справою. Скажіть, будь ласка, чому для навчання Ви обрали факультет (інститут), на якому навчаєтесь?» 32% респондентів обрали варіант відповіді «пройшов(ла) на державну форму за сертифікатами ЗНО», відповідь «з дитинства мріяв(ла) саме про цей факультет (інститут)» – 17,2%; 14,2% – «щоб отримати диплом» та 12,4% – «дослухався (лась) до поради батьків»; 8,7% –

«отримав (ла) інформацію про факультет із сайту університету»; «прислухався (лась) до відгуків про факультет (інститут) із соціальних мереж» – 6,7%; 4,1% здобувачів освіти – «тут навчаються мої друзі та знайомі». Траплялися ще й такі варіанти відповіді: «обрала престижний факультет», «раптове бажання», «не вистачило балів на бюджетну форму навчання», «університет знаходиться поблизу мого рідного міста», «перший університет, представники якого мені зателефонував», «сподобалась широка спеціалізація», «хочу стати дисциплінованою та серйозною людиною», «є можливість вивчати іноземні мови», «просто цікаво вивчати цей напрям».

Вибір факультету та спеціальності (освітньої програми) для продовження навчання після школи є досить відповідальною справою. Скажіть...ли факультет (інститут), на якому навчаєтесь?

565 відповідей

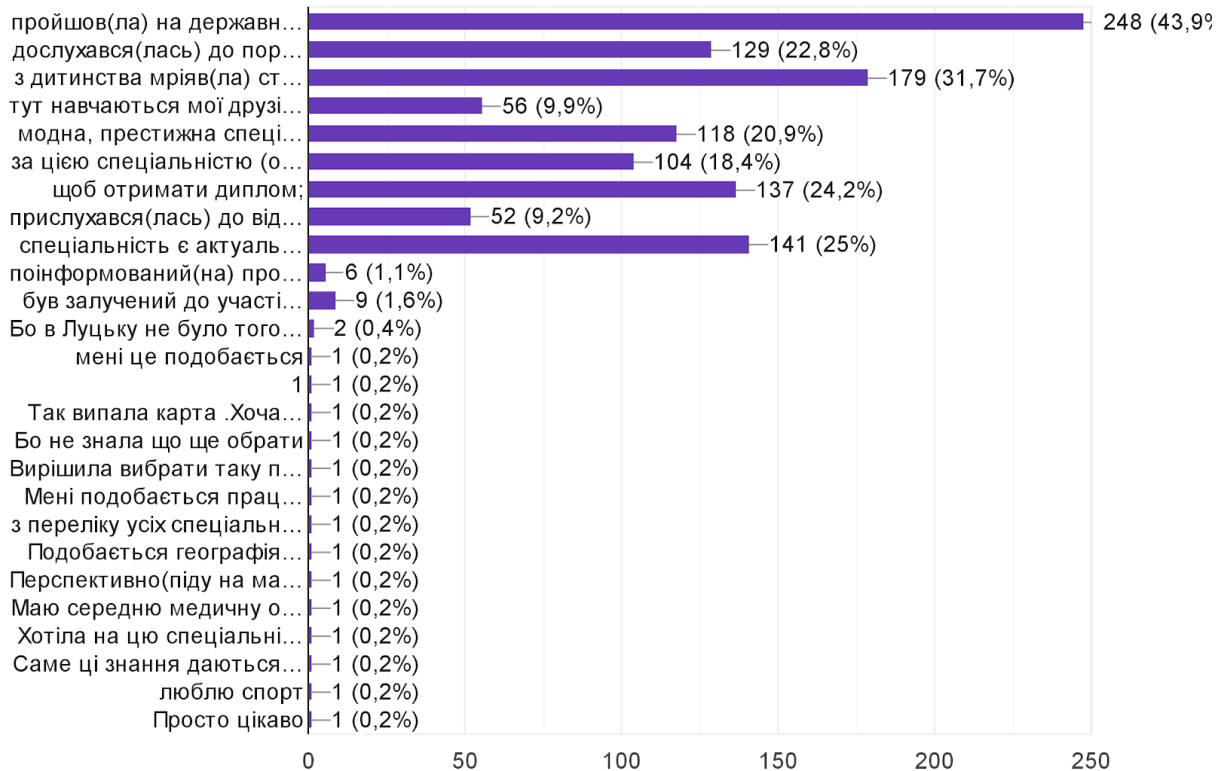

Стосовно запитання «Скажіть, будь ласка, чому для навчання Ви обрали спеціальність, освітню програму, яку здобуваєте (оберіть не більше двох варіантів відповіді)?», отримали наступний розподіл відповідей респондентів: «пройшов (ла) на державну форму за сертифікатами ЗНО» (43,9%); «з дитинства мріяв(ла) стати спеціалістом у даній галузі» (31,7%); «спеціальність є актуальною та затребуваною на ринку праці» (25%); «щоб отримати диплом» (24,2%); «модна, престижна спеціальність» (20,9%); «за цією спеціальністю (освітньою програмою) легко знайти роботу» – 18,4%; «тут навчаються мої друзі та знайомі» – 9,9%; «прислухався (лась) до відгуків про спеціальність із соціальних мереж» – 9,2%.

При обранні спеціальності, освітньої програми майже половина опитаних (48,8%) стверджують, що «це особисте рішення», 20,4% – «порадили батьки», 10,6% – «багато чув(ла) схвальних відгуків від різних людей про спеціальність (освітню програму)»; «інформацію отримав (ла) із сайту університету» (7,1%), 6% – «у мене знайомі навчаються на цій спеціальності (освітній програмі)»; 3,7% – «порадив(ла) вчитель зі школи, класний керівник»; «поінформували друзі» (2,1%).

Скажіть, будь ласка, чому для навчання Ви обрали спеціальність (освітню програму), на якій навчаєтесь (оберіть не більше двох варіантів відповіді)?

565 відповідей

Чию думку Ви врахували при обранні Вашої спеціальності (освітньої програми)?

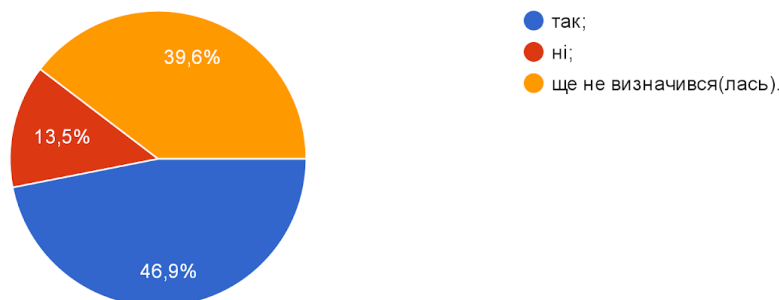
565 відповідей

Що стосується очікувань, то 46,9% обрали варіант відповіді: «так, очікування щодо навчання в університеті виправдалися», 13,5% зазначають, що «ні», і майже 40% не визначилися з відповіддю на запитання.

Чи виправдалися Ваші очікування щодо навчання в університеті?

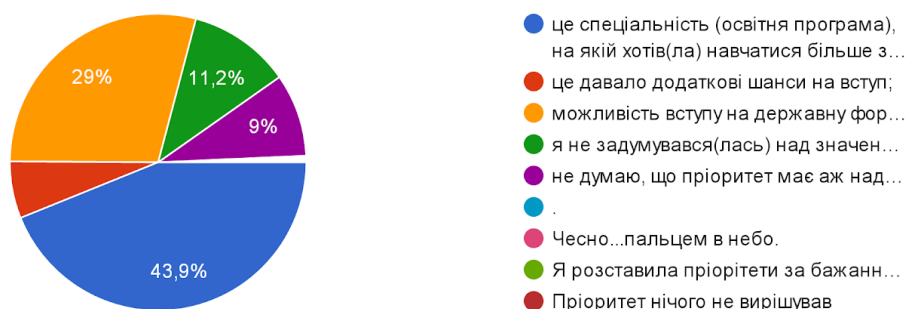
565 відповідей

На запитання «*Чим Ви керувалися, проставляючи при вступі на певну спеціальність чи освітню програму перший пріоритет?*» майже 44% стверджують, що «це спеціальність (освітня програма), на якій хотів(ла) навчатися більш за все»; 29% визначають серед чинників, які вплинули на вибір, – «можливість вступу на державну форму навчання»; 11,2% – «не задумувався (лась) над значенням пріоритету»; 9% – «не думаю, що пріоритет має аж надто велике значення»; 6% – «це давало додаткові шанси на вступ».

Чим Ви керувалися, проставляючи при вступі на певну спеціальність чи освітню програму перший пріоритет?

565 відповідей

Блок 2. Інформація про можливість вступу до ЗВО, на обрані факультети та спеціальності, освітні програми.

Про те, що «означає «регіональний коефіцієнт» і які переваги при вступі він надає», знали 60,2%, які обрали варіант відповіді «так, звичайно, знав (ла), які переваги та пільги він надає», 22,8% стверджують, що «ні, для мене це було не зрозуміло», і 17% обрали варіант відповіді – «мене це не цікавило».

Чи знали Ви, що означає «регіональний коефіцієнт» і які переваги при вступі він надає?
565 відповідей

47,4% респондентів, відповідаючи на запитання «Чи знали Ви про можливості, які надавав при вступі галузевий коефіцієнт?», обрали варіант відповіді: «так, звичайно, знав (ла), які переваги і пільги він надає», 33,8% стверджують, що «ні, для мене це було не зрозуміло», 18,8% респондентів галузевий коефіцієнт не цікавив.

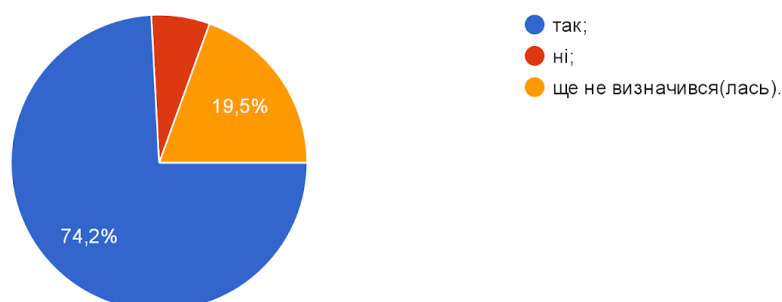
Чи знали Ви про можливості, які надавав при вступі галузевий коефіцієнт?
565 відповідей

Блок 3. Соціально-психологічний клімат в університеті та студентському середовищі.

74,2% опитаним здобувачам вищої освіти першого року навчання подобається навчатися у закладі вищої освіти, 19,5% не визначилися із відповіддю на це запитання і тому обрали варіант відповіді: «ще не визначився (лась)».

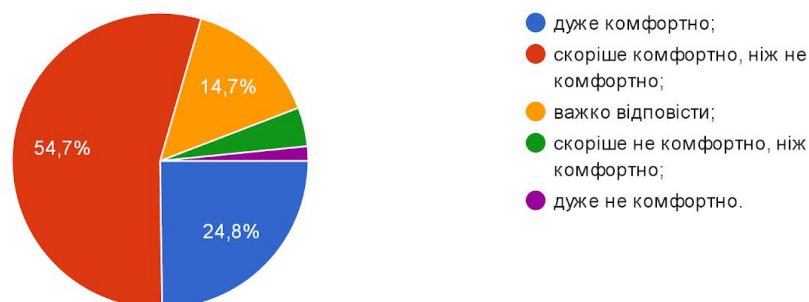
Чи подобається Вам навчатися у Закладі вищої освіти?
565 відповідей

24,8% першокурсників «дуже комфортно» почуваються у закладі вищої освіти, 54,7% – «скоріше комфортно, ніж не комфортно», і лише 1,6% обрали варіант відповіді: «дуже не комфортно».

Наскільки комфортно Ви почуваетесь у Закладі вищої освіти?

565 відповідей

33,3% опитаних стверджують, що в процесі адаптації до навчання у закладі вищої освіти «особливих проблем, труднощів не виникало», для 26,9% «адаптація пройшла достатньо легко», 20,2% «відчували деякі незручності» і 9% обрали варіант відповіді – «як на мене, я ще не повною мірою адаптувався (лась) до навчання в університеті, процес адаптації у мене ще не завершений».

Як відбувалася у Вас адаптація до навчання у Закладі вищої освіти?

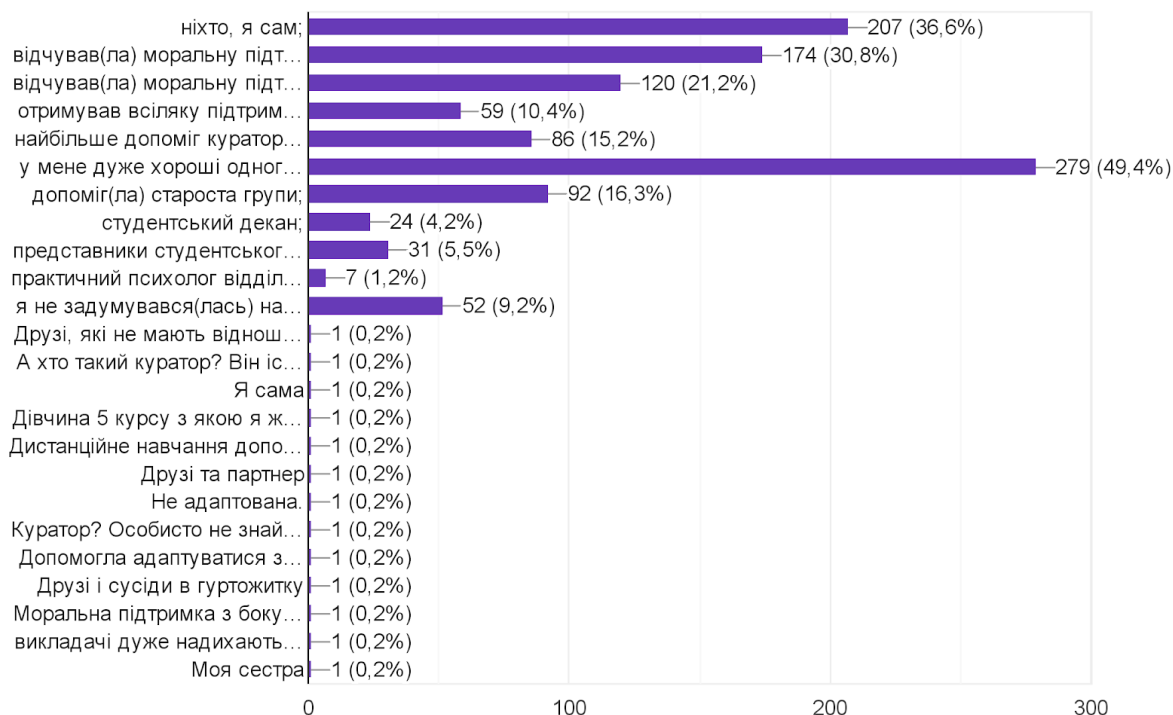
565 відповідей

Найчастіше помічниками, які допомогли адаптуватися до університетського середовища, стали: «у мене дуже хороші одногрупники, вони допомагали, у разі потреби, розібратися в усіх питаннях» (49,4%), «ніхто, я сам» (36,6%), «відчував (ла) моральну підтримку з боку батьків» (30,8%), «відчував моральну підтримку, бажання допомогти від викладачів університету» (21,2%), «допоміг (ла) староста групи» (16,3%), «найбільше допоміг куратор групи» (15,2%), «отримував всіляку підтримку та сприяння зі сторони адміністрації (деканату) факультету» (10,4%), «представники студентського самоврядування» (5,5%), «студентський декан» (4,2%), «практичний психолог відділу молодіжної політики та соціальної роботи» (1,2%), і лише 9,2% респондентів не задумувались над цим питанням.

Хто Вам допоміг адаптуватися до університетського середовища (оберіть не більше двох варіантів відповіді)?

565 відповідей

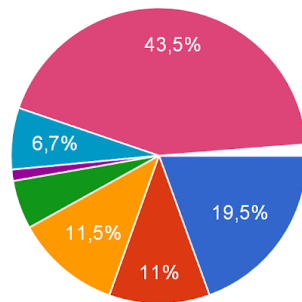
Блок 4. Проблеми студентського життя та способи їхнього вирішення.

Найчастіше учасники опитування вказують на такі проблеми, які з'явилися під час навчання у закладі вищої освіти: «складна програма навчання» (19,5%), «незручний розклад занять» (11,5%), «недостатня шкільна підготовка» (11%), «дистанційна форма навчання» (6,7%), «конфлікти з викладачами» (5,3%), «конфлікти з одногруппниками» (1,2%). Найбільше респондентів, 43,5%, зазначили, що «не мають проблем із навчанням в університеті». Крім того, траплялися такі відповіді: «змінились пріоритети в житті, зокрема знайшла роботу», «значне скорочення кількості годин на аудиторні роботи через малокомплектні групи».

Окрім навчання, студенти першого року навчання зіткнулися з такими труднощами: «брак коштів» (29,9%), «необхідність пошуку роботи» (23,5%), «проблеми адаптації до нових умов життя, до нового побуту» (22,8%), «труднощі з самостійним прийняттям рішень» (17%), «мені важко зав'язувати знайомства, знаходити спільну мову з новими людьми» (14,9%). Не задумувались над цим питанням 33,3% опитаних.

Які проблеми з'явилися у Вас під час навчання у Закладі вищої освіти (оберіть не більше двох варіантів відповіді)?

565 відповідей

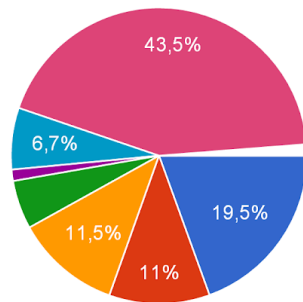

- складна програма навчання;
- недостатня шкільна підготовка;
- незручний розклад занять;
- конфлікти з викладачами;
- конфлікти з одногрупниками;
- дистанційна форма навчання;
- у мене не має проблем із навчання...
- дистанційка дуже розслабляє, і вик...

▲ 1/2 ▼

Які проблеми з'явилися у Вас під час навчання у Закладі вищої освіти (оберіть не більше двох варіантів відповіді)?

565 відповідей

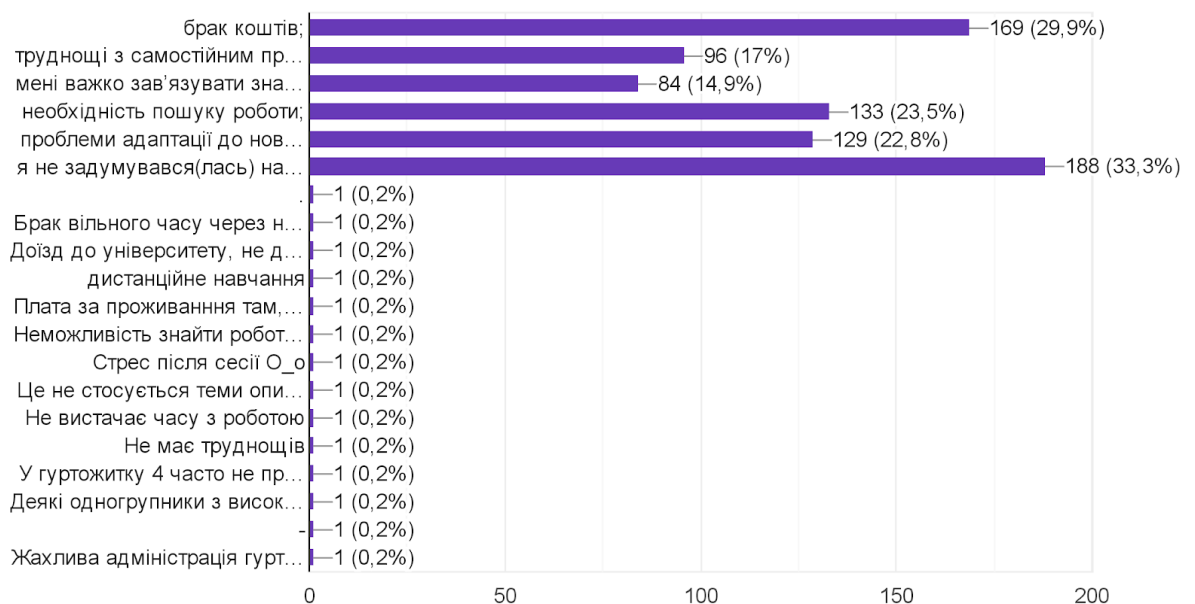

- Змінились пріоритети в житті, зокрема знайшла роботу
- Лінь і недостатня шкільна підготовка
- не працює ліфт; старі некомфортні вбиральні в педагогічному корпусі
- Дуже холодно
- Значне скорочення кількості годин на аудиторні роботи через малокомпл...
- Особиста недостатня шкільна підго...

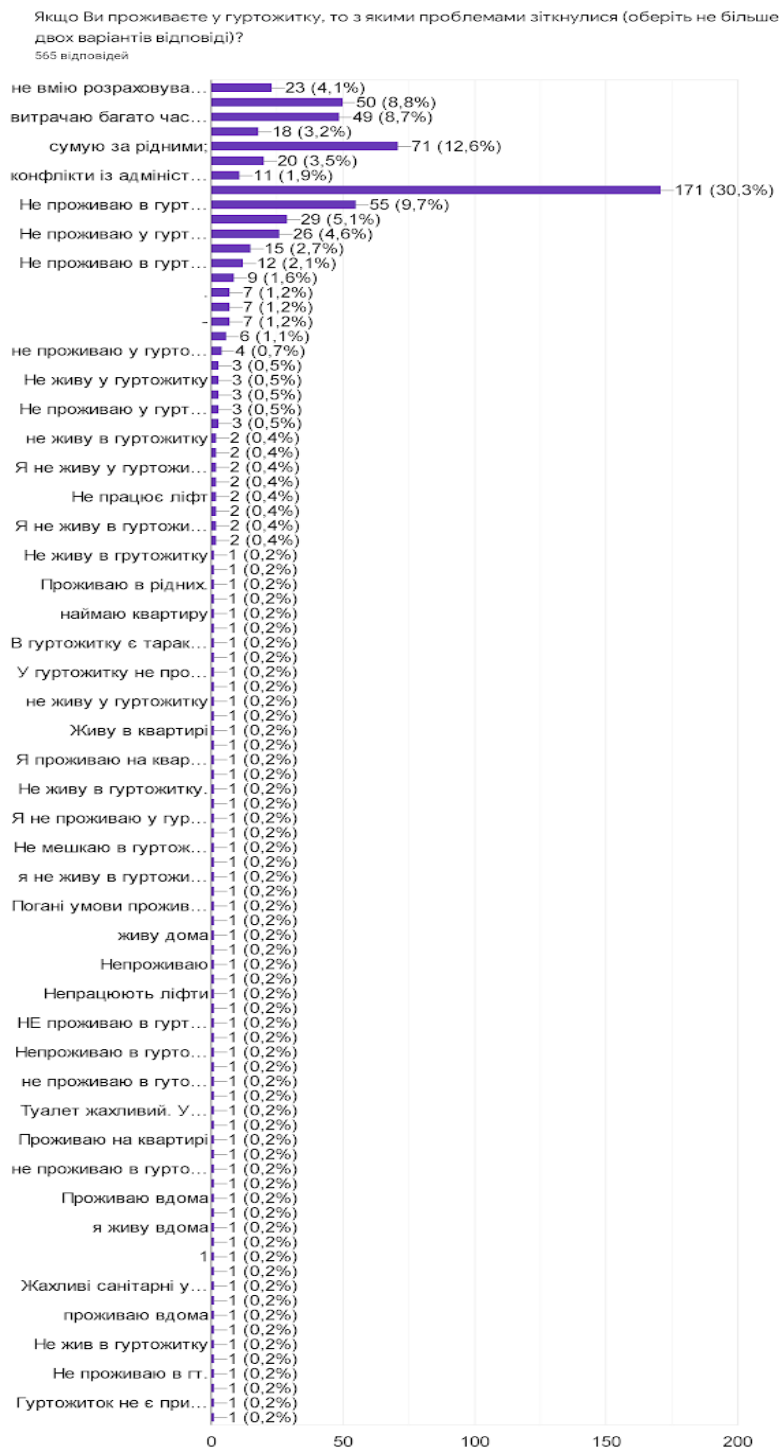
▲ 2/2 ▼

Окрім навчання, з якими труднощами, проблемами Ви зіткнулися цього року (оберіть не більше двох варіантів відповіді)?

565 відповідей

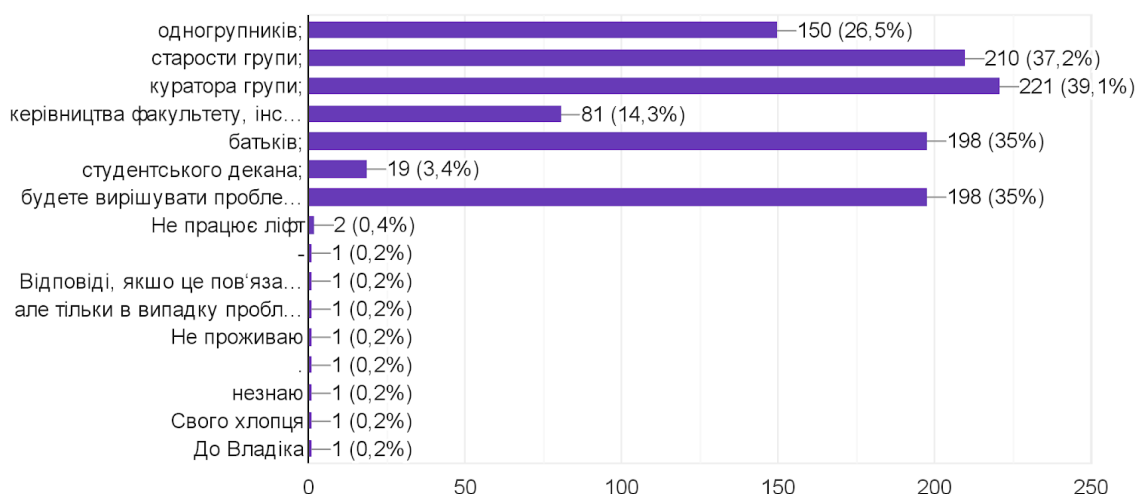
Студенти, які проживають у гуртожитку, зіткнулися з такими проблемами: «сумую за рідними» (12,6%), «складно проживати в одній кімнаті з іншими студентами» (8,8%), «витрачаю багато часу на приготування їжі, прибирання, піклування про себе» (8,7%), «не вмю розраховувати кошти на проживання та інші потреби» (4,1%), «непорозуміння із мешканцями гуртожитку» (3,5%), «змушений (на) дотримуватися внутрішнього розпорядку життя в гуртожитку» (3,2%). 30,3% опитаних першокурсників зазначили, що «із проживанням в гуртожитку проблем немає».

З метою вирішення проблем опитані студенти звертаються перш за все до: «куратора групи» (39,1%), «старости групи» (37,2%), «батьків» (35%), «буду вирішувати проблеми самостійно» (35%), «одногрупників» (26,5%), «керівництва факультету, інституту (декана (директора), заступника декана (директора))» (14,3%).

Якщо виникнуть будь-які проблеми, то для їхнього вирішення Ви звернетесь перш за все до (оберіть не більше двох варіантів відповіді):

565 відповідей

На запитання «Чи відчули або спостерігали будь-які форми насильства (моральне, фізичне, сексуальне тощо) по відношенню до Вас зі сторони?» отримано відповіді: 85,5% респондентів «випадків насильства не спостерігали», 6,7% студентів відчували тиск «викладачів», «інших студентів» – 1,8%, «мешканців гуртожитку» – 1,4%.

Чи відчули або спостерігали будь-які форми насильства (моральне, фізичне, сексуальне тощо) по відношенню до Вас зі сторони (оберіть всі можливі варіанти відповіді):

565 відповідей

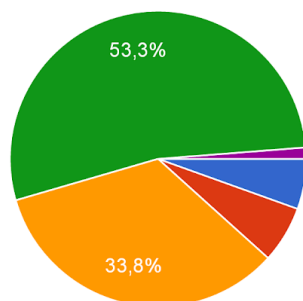
Блок 5. Особливості навчального процесу в ЗВО.

Першокурсники 2020-2021 н. р. зіштовхнулися із новим форматом навчання у ЗВО – дистанційним навчанням. На запитання «Як Ви сприйняли необхідність навчатися дистанційно?» 53,3% опитаних зауважили, що «у дистанційному навчанні теж є свої плюси та переваги для студента», 33,8% сприйняли необхідність навчатися дистанційно «у цілому позитивно, дистанційне навчання – це теж навчання, як треба, то треба», 6,2% обрали варіант

відповіді – «негативно, вважаю, що дистанційне навчання – це не навчання», для 5,5% «це було дуже складно, я віддаю перевагу очним заняттям».

Як Ви сприйняли необхідність навчатися дистанційно?

565 відповідей

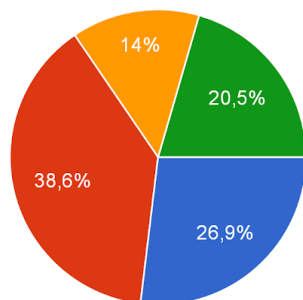

- для мене це було дуже складно, я віддаю перевагу очним заняттям;
- негативно, вважаю, що дистанційне навчання – це не навчання;
- у цілому позитивно, дистанційне навчання – це теж навчання, як тре...
- у дистанційному навчанні теж є свої плюси та переваги для студента;
- я не задумувався(лась) над цим питанням.

38,6% опитаних студентів «вперше чують» про можливість створити індивідуальну освітню траєкторію, 26,9% обирають варіант відповіді – «так, звичайно», 14% «знали про можливість скористатися таким інструментом, але ще не було нагоди».

Чи знаєте Ви про можливість створити індивідуальну освітню траєкторію?

565 відповідей

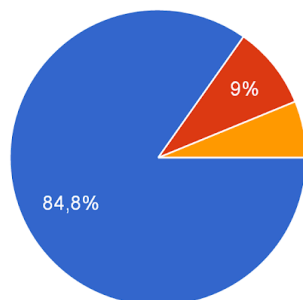

- так, звичайно;
- ні, вперше чую;
- я знав(ла) про можливість скористатися таким інструментом, але ще не було нагоди;
- я не задумувався(лась) над цим питанням.

Хоча одночасно 84,5% першокурсників знають про те, що здобувач вищої освіти може на власний розсуд обирати частину дисциплін за освітньою програмою, 9% опитаних студентів таких знань не мають.

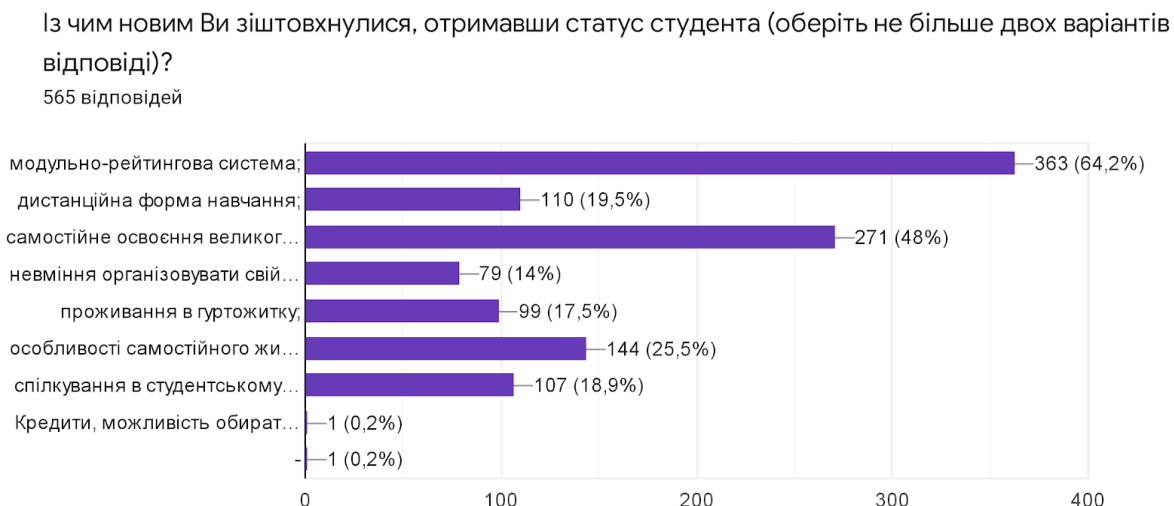
Чи знаєте Ви, що здобувач вищої освіти може на власний розсуд обирати частину дисциплін за освітньою програмою?

565 відповідей

- так;
- ні;
- важко відповісти.

Отримавши статус студента, здобувачі вищої освіти першого року навчання вказують на такі зміни у своєму житті: «модульно-рейтингова система» (64,2%), «самостійне освоєння великого обсягу навчального матеріалу» (48%), «самостійне життя, окремо від батьків» (25,5%), «дистанційна форма навчання» (19,5%), «спілкування в студентському колективі» (18,9%), «проживання в гуртожитку» (17,5%), «невміння організувати свій час» (14%).

Блок 6. Оптимізація навчання в університеті: проблеми та пропозиції.

Відповідаючи на запитання «*Студентські роки – це не лише період навчання, але і можливість розвинути власні здібності й таланти, самореалізуватися у різних напрямках. Які напрямки цікаві саме Вам?*», першокурсники обирають усі сфери, пов'язані з творчістю та самореалізацією: хореографія (танці), спорт, вокал, волонтерство, малювання, саморозвиток, розвиток комунікативних, організаторських та лідерських якостей, зйомка та монтаж роликів, копірайтинг, SMM. Пріоритетного значення набуває також і вивчення іноземних мов.

На запитання «*Які у вас є пропозиції щодо покращення освітньої діяльності та взагалі студентського життя в університеті?*» практично всі опитані студенти I курсу зазначають, що «все влаштовує» або ж «пропозицій немає».

Пропозиції:

Деканам факультетів, директорам інститутів, гарантам ОП, кураторам академічних груп, науково-педагогічним працівникам провести зустрічі (у т. ч. онлайн) зі студентами.

1. Обговорити результати онлайн-опитування здобувачів освіти «Соціальна адаптація студентів-першокурсників до навчального процесу в ЗВО» з кураторами академічних груп і членами органів студентського самоврядування.

2. Долучати органи студентського самоврядування до профорієнтаційної роботи, до творення позитивного іміджу ВНУ імені Лесі Українки.

3. Розробити заходи з розвитку мотивації студентів до навчання протягом життя, до самореалізації, саморозвитку.

4. Кураторам академічних груп на I курсі ознайомити здобувачів освіти із нормативно-правовою базою університету, із правами і обов'язками студентів ВНУ імені Лесі Українки (зокрема, щодо можливості внести пропозиції до ОП, створити індивідуальну освітню траєкторію, вибрати ОК, реалізувати академічну мобільність, вирішити конфліктні ситуації, отримати психологічну допомогу, щодо необхідності дотримуватися принципів академічної доброчесності тощо).

5. Пропагувати першокурсникам семінари, тренінги, консультації, сертифікатні курси, зустрічі з успішними випускниками тощо, що допоможе їм організувати своє студентське життя. Практикувати наставництво як форму комунікації старшокурсників зі студентами I курсу з метою допомогти останнім адаптуватися до навчання в університеті.

Враховуючи відповіді першокурсників, варто пропонувати сертифікатні курси (зокрема, з іноземної мови, з риторики (ораторського мистецтва)); тренінги з тайм-менеджменту, із розвитку організаторських та лідерських якостей, уміння працювати в команді, налагодити комунікацію, з пошуку роботи у вільний час; майстер-класи зі швидкого приготування вечері, зручного і якісного оформлення свого життєвого простору тощо.

6. Активізувати і урізноманітнити діяльність студентського самоврядування. Практикувати щомісяця заняття Школи студентського лідерства.

7. Розширити функції «скриньки довіри» як форми комунікації студент-студент, студент-викладач, студент-деканат (адміністрація) і активізувати її використання з метою покращення якості вищої освіти, освітнього процесу і освітнього середовища в цілому.